

Национални научни скуп са међународним учешћем

СТАНИСЛАВ ВИНАВЕР И МУЗИКА

Позивно писмо

Научни скуп у организацији **Катедре за музикологију**
Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду
Факултет музичке уметности, Београд, 25. новембар 2022. године
Винаверова дворана, Шабац, 26. новембар 2022. године

Делатност свестраног књижевног ствараоца Станислава Винавера (1891–1955) обележила је више деценија XX века у српској култури и уметности. Циљ овог научног скупа је да се прикаже, истражи, проблематизује и преиспита дивергентна и богата стваралачка личност Станислава Винавера, нарочито у њеним бројним и разноврсним релацијама према музичкој уметности. Посебна пажња ће бити посвећена музичким критикама које, између осталог, недвосмислено указују на изванредни развој музичког дискурса у међуратној Краљевини Југославији и у годинама након Другог светског рата, као и на есејистички набој и квалитет Винаверовог дубоко личног говора о музици.

Животни пут водио је Станислава Винавера кроз многе активности и улоге: изучавање клавира код Ванде Ландовске, студије математике и физике на Сорбони, први литерарни домети кроз *Мјећу*, утицај Бергсоновог витализма, повлачење преко Албаније са српском војском у Првом светском рату, статус једног од *enfant terrible*-а београдске књижевне сцене, рад у Министарству просвете и дипломатији, одисеје у новинарству, оснивање *Ошшианог јежа*, стално оштрење сатиричне и полемичке ноте сопственог писма, превођење светских класика и врхунске литературе и слично. Све су то истовремено и засебни светови и јединствени простор умног и креативног Винаверовог делања. Ипак, чини се да основни карактер, тон и смисао свему наведеном даје есенција музичког – бит звука.

Наратив о музици налази се у корену сваке приче о овом књижевнику и његовим текстовима о уметности. У кретању Винаверове мисли препознајемо мотиве метафизичности музичког наратива, то јест „космички осећај који би био светао, и лак, и

готово без напора”.¹ Винавер је „осетио то лебдење. Не пре свију ствари, него после свију ствари”.²

Доживљај космичких сфера досегнут наговештајем, слутњом или тананим нитима јесте корен Винаверовог одбацавања ниҳилизма. Винавер види свет испуњен мноштвом веза, честица и смисла. Чврсто је веровао да празнина не постоји и да су је људи измислили у недостатку способности да виде, чују и осете обиље свега у свету. Сматрајући да систем није достојан љубави, Винавер није волео ниједан вид коначности, сведености на трајан облик, ограничености на финална решења. Управо зато, *треперења* и *слутње* упућују на нејасност, замагљеност, непрецизност и несигурност, што је противно јасној заокружености.

Језик је од суштинског значаја за Винаверову поезију, а нарочито слој звучања. У остваривању стварности песме, аутор се приклањао моћима музике. Језик, оплемењен звучањем, за њега је онај градивни елемент од кога песма и настаје. Винавер је наслућивао да музика егзистира свуда, не само музика сфера већ и музика материје. У речи Винавер стваралачки ослушкује и препознаје звук. Мање је важно на шта та реч упућује из стварног света, већ како она одзвучава и какву мелодију гради са свим осталим речима. Вибрантна лексика, вишеслојна синтакса и семантика Винаверовог стваралачког рукописа суочавају нас са откривеним или сакривеним дејством музике и музичког. Наша намера је да укажемо на могућности препознавања, тумачења и постулирања овог феномена.

У том погледу, учесницима нашег скупа предлажемо следеће тематске кругове:

- 1. Музика у огледалу критике Станислава Винавера**
- 2. Музикалност Винаверових превода**
- 3. Статус музике у текстовима Станислава Винавера**
- 4. Музиколошко-естетички есеј као форма мисаоног израза**
- 5. Станислав Винавер, Момчило Настасијевић и музика**
- 6. Музичке композиције на стихове Станислава Винавера**
- 7. Станислав Винавер као савременик међуратних композитора**
- 8. Музичка сцена у Винаверово доба**

---

¹ Станислав Винавер, „Увод у ‘Чуваре света’”, у: Гојко Тешић (прир.), *Чардак ни на небу ни на земљи: есеји и критике о српској књижевности, Дела Станислава Винавера*, књига 3, Службени гласник, Завод за уџбенике, Београд, 2012, 73.

² Исто.

- 9. Станислав Винавер и српска уметничка авангарда**
- 10. Интердисциплинарност у написима Станислава Винавера**
- 11. Поетика, естетика и стилистика Станислава Винавера**
- 12. Укрштање поетичког и теоријског у стваралаштву Станислава Винавера**
- 13. Друштвено-културни и дипломатски ангажман Станислава Винавера**

Добродошли су учесници из бројних академских дисциплина, из области друштвених наука и хуманистике, а преваходно музиколози, историчари уметности, теоретичари и историчари књижевности, лингвисти, историчари и истраживачи културе у најширем смислу.

Предвиђено је да скуп буде одржан током два дана (време излагања појединачних радова је од 20 до 30 минута, укључујући дискусију), као и да се између излагања радова, у паузама или након њих, организују интермеца састављена од читања дела Станислава Винавера и извођења композиција према његовим стиховима, или из његовог времена, то јест сродна духу његове поезије и прозе.

Апстракт дужине до 250 речи, укључујући и број одабране тематске области, као и кратку **биографију до 150 речи**, можете да пошаљете на следеће имејл адресе: **muzikologija@fmu.bg.ac.rs** и **igorradeta@gmail.com**

Рок за предају апстраката је 30. јун 2022. године.

О прихватању предложеног наслова рада и апстракта бићете обавештени до 15. јула 2022. године.

Званични језици научног скупа су српски и енглески језик.

Котизација за учешће на научном скупу износи 3.000 динара и уплаћује се приликом регистрације првог дана одржавања скупа. После одржавања скупа, планира се објављивање зборника радова.

ЧЛАНОВИ ПРОГРАМСКОГ ОДБОРА:

др Ана Стефановић, редовни професор, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Гојко Тешић, редовни професор у пензији, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Марија Масникоса, ванредни професор, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Тијана Поповић Млађеновић, редовни професор, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Ивана Петковић Лозо, доцент, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Игор Радета, библиотекар, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Мина Ђурић, доцент, Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошки факултет Универзитета у Београду

ЧЛАНОВИ ОРГАНИЗАЦИОНОГ ОДБОРА:

др Биљана Лековић, доцент, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Ивана Миладиновић Прица, доцент, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Ивана Петковић Лозо, доцент, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду – координатор Конференције

др Игор Радета, библиотекар, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду – координатор Конференције

др Марина Марковић, асистент са докторатом, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Радош Митровић, доцент, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

др Стефан Цветковић, асистент са докторатом, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду